

En hunds liv med mennesker er et liv den har tilpasset seg gjennom årtusener. I det daglige livet forsøker hunden å forstå oss og sine omgivelser, og vi forsøker å forstå hva hunden signaliserer til oss og hva som ligger bak det den foretar seg. I ulik grad, alt etter kunnskap, interesse og mulighet forsøker vi å aktivisere hunden. En hund har utvilsomt behov for å ha meningsfulle aktiviteter for å utvikle seg positivt sammen med «sine» mennesker. Vi har gode erfaringer for at Newfoundlandshunden har stor kapasitet til å løse arbeidsoppgaver som den får. Vann trening er en av flere muligheter innenfor hundesporten hvor nettopp Newfoundlandshunden får vist hva den er god for.

Historikk

Historisk sett hører Newfoundlandshunden og vann sammen. Man kan nok med rette si at Newfoundlandshunden har et spesielt instinkt - vannredningsinstinkt. Dette er noe som skiller den fra andre raser. I det meste av den litteratur som beskriver rasen vil man finne mange historier om hundens redningsbragder i vannet og om dens store evne til å utføre oppgaver i vann. Mange har tilsynelatende blitt reddet fra drukningsdøden av en Newfoundlandshund. Opprinnelig var rasen en arbeidshund på øya Newfoundland utenfor Canadas østkyst. Der ble den bl.a. brukt til å dra tømmersleder og hjelpe fiskerne i vannet med å trekke trosser og garn. Den var en helt naturlig samarbeidspartner på fiskebåter og andre steder hvor det var naturlig for dem å delta i det daglige arbeidet. Selv om Newfoundlandshunden ikke lenger blir brukt som aktiv arbeidshund, ser vi at den fortsatt har evnen til å arbeide hardt i vann. Dette ser vi ved at den alt fra valpestadiet har en spesiell draging til vann. Den går sjelden utenom en vannpytt og benytter enhver anledning til å komme seg ut i eller legge seg i vann. Mange har nok den erfaring at hunden blir urolig når et familiemedlem beveger seg for langt utover vannet en sommerdag. Da vil den gjerne svømme etter oss og få oss på land igjen.

Newfoundlandshundens egenskaper i vann

Flere forhold gjør Newfoundlandshunden spesielt egnet til dette arbeidet. Den har en spesiell kvalitet i pelsen som beskytter den mot vann og kulde. Rikelig med dekkhår og en tykk underull. Dette gjør at den kan oppholde seg lenge også i kaldt vann. Den store overflaten på potene, som også har godt utviklet svømmehud gjør at den kan skyte god fart fremover. I tillegg har Newfoundlandshunden stor muskelstyrke som gjør at den kan arbeide med svært tunge gjenstander i vannet. Den store styrken kom vel med når de skulle dra trosser fra båtene, og også dra båter inn til land.

Vann som generell aktivitet

I Norge i våre dager er en Newfoundlandshund først og fremst en familiehund. Den sees hyppig på hundeutstillinger, flere og flere deltar i lydighetskonkurranser og i vannprøver. Å trene med hunden i vann vil blant annet bidra til å ivareta rasens opprinnelige egenskaper. I tillegg vil det gi en svært positiv effekt på hundens mentale utvikling ved at den må bruke sin store evne til problemløsning. Hunden vil også oppleve å bli aktivisert på en allsidig og morsom måte. I tillegg gir svømmingen hunden god mosjon. Når den er i båten eller på bryggekannten får den balansetrening. Søking etter apporter ute i vannet eller under vannet innebærer fine sanseoppgaver og konsentrasjonsøvelser. Hunden vil på ulike måter lære seg å løse problemer slik at den etter hvert opplever mestring. Mestring er ikke bare viktig for mennesker. Det ser ut som det også er svært viktig for hundens mentale utvikling.

Trening til vannprøver (en konkurranseform) kan selvfølgelig starte mens hunden er valp, men en skal være bevisst på at den fysiske og mentale belastningen ikke må bli for stor. Trening på dette stadiet bør først og fremst bestå i å lære valpen å svømme rolig ved siden av oss, og bidra til at den vil oppleve glede og moro ved å arbeide i vann. En valp lærer fort når øvelsene lekes inn på en lystbetont måte.

Vann som konkurranse

Det er nå mange land som arbeider målrettet med å bevare hundens bruksegenskaper på dette område. Dette gjelder både generell aktivisering og konkurranser. I Skandinavia har både Norge og Sverige startet opp med målrettet vannarbeid for flere år siden og er et av de landene som i dag har et konkurranseprogram i en spesiell brukshundgren som betegnes som vannprøver.

Med begrepet vannprøver tenker vi først og fremst på spesielle øvelser i vann som hunden skal utføre på kommando. Det kan sammenlignes med andre konkurransegrener med hund som f.eks. jaktprøver, spor, rundering, agility eller lydighet hvor det er visse momenter som skal gjøres på bestemte måter og innenfor en viss tid og hvor kvaliteten på utførelsen gir konkurransepoeng.

Vannprøver for newfoundlandshund

Formål

Som spesialklubb har Norsk Newfoundlandshundklubb (NNK) ifølge sine lover som formål å fremme og bevare rasens standard og bruksegenskaper, jfr. § 4 i lover for Norsk Newfoundlandshundklubb.

Newfoundlandshunden er kjent gjennom historien som en dyktig og uredd livredder i det våte element. Det er mange andre raser som har hatt newfoundlandshundens arbeidsoppgaver på land, men knapt nok noen som har hatt tilsvarende oppgaver i vann.

Også dagens newfoundlandshund skal ha styrke og evne til å kunne arbeide hardt både på land og i vann. Den skal vise initiativ og ha god styrke, både mentalt og fysisk, til å løse arbeidsoppgaver. Newfoundlandshunden har dessuten en ytterst funksjonell pels for vannarbeid; rasestandarden beskriver pelsen som dobbelt og vannavstøtende.

NNK ser på vannprøver som et utmerket redskap til å bevare og videreutvikle hundens bruksegenskaper. Disse prøvene er for newfoundlandshunden et utmerket tillegg til den øvrige hundesport, fordi hunden blir aktivisert gjennom bruk av sin mentale og fysiske styrke.

Vannprøvevirksomheten gir eiere en mulighet til å øke sitt samarbeide med hunden på en

positiv måte og innenfor et område som er spesifikt for rasen.

Vannprøver i Norge i dag

I Norge er det en svært økende interesse for å bruke Newfoundlandshundene til et mer aktivt liv i vann. Vi har nå kommet godt i gang flere steder i landet med å trene hundene til vannprøver. I 1998 fikk Norsk Newfoundlandshundklubb godkjent sitt program for offisielle vannprøver i Norge gjennom Norsk Kennel Klubb.

For å kunne delta i vannprøver må hunden først bestå en kvalifiserende prøve som kalles Svømme- og Redningsprøve (SoR) og være fylt 10 måneder. SoR består av to øvelser som hunden må vise at den mestrer. Den første består i at hunden skal svømme fritt 50 meter og den andre består i at hunden skal svømme ut til sin eier (fører) og buksere ham/henne til land uten på noen måte å skade personen. Gjennom disse øvelsene sjekker en at hunden ikke er til fare for seg selv eller andre i vannet, og at den er i stand til å arbeide i vann. SoR er egentlig ikke så veldig vanskelig å gjennomføre, men det betinger at hunden har en viss grad av lydighet. Når SoR-prøven er bestått kan hunden delta i vannprøver.

Mange norske hunder har godkjent SOR, og det er stor deltakelse i de offisielle prøveklassene.

Hvordan forstå hundens språk i vann

I det daglige forsøker hunden å forstå sine omgivelser og sitt liv med mennesker, og vi forsøker på vår side å forstå hva hunden «sier» til oss. Når hundene våre forsøker å forstå oss, gjør den det ut ifra sitt eget språk. Den forstår altså oss ut ifra seg selv. Kroppsspråket vårt har derfor stor betydning i denne sammenheng. Hunden vil hele tiden tolke oss ut ifra de signaler vi gir gjennom kroppsspråket vårt. Dersom vi verbalt prøver å virke hyggelige, men kroppslig virker truende - så vil den stole mer på kroppssignalene enn det verbale utsagn.

Hundens forhold til verbale og kroppslige signaler har stor betydning når vi er i vann med hunden. De fleste Newfoundlandshunder vil rette sin oppmerksomhet mot det som skjer i vann, og får den mulighet vil den ofte handle i forhold til hvordan den tolker det den ser og hører. Dette gjelder i høy grad dersom hundens flokkmedlemmer befinner seg i vannet. I situasjoner med en utrenet hund og mennesker i vann, kan det fort oppstå farlige situasjoner ved at hunden vurderer situasjonen som en fare og prøver etter beste evne å løse problemet på egen hånd. En hund som kanskje til daglig er rolig og grei, kan fort forandre seg til en litt for energisk livredder og skape farlige situasjoner i vannet. For å forebygge farlige situasjoner kreves det derfor en spesiell påpasselighet fra hundeeiere som driver med aktiviteter i vann med newfoundlandshunden. Som hundeeier eller fører må du være spesielt oppmerksom på hvilke signaler du gir hunden når du er ute i vannet. Dette gjelder uansett om du trener mer systematisk eller om du har hunden med på badetur. Et lekende og støyende barn i vannet kan fort misforstås av hunden ved at den tolker dette som «barn i fare» og stormer med full tyngde mot barnet. Og det er slett ikke sikkert at dette går bra med en utrent hund.

Et eksempel på hvilke vanskeligheter en hund kan ha med å tolke situasjoner i vannet sees i det andre momentet i SoR-prøven.. Her skal hunden buksere fører til land. Når fører ligger ute i vannet i påvente av bukseringen, er det bare førerens hode hunden kan se. I treningen av dette momentet, er det naturlig for føreren å se innover land og rope på hunden for å få den til å komme ut til seg og starte bukseringen. Det hunden ser ut fra sitt ståsted inne på stranden, er et stirrende blikk og kanskje en hvit tanngard. Når hunden da i tillegg er fratatt muligheten til å se de andre signalene kroppen gir, kan dette oppleves som en truende situasjon. Med slike

signaler er det sannsynlig at hunden snur når den er noen meter unna fører. Derfor skal fører snu ansiktet, slik at hunden ser hodet i profil. Dette er viktig i enhver situasjon hvor fører eller andre figuranter oppholder seg i vannet.

Hunden trenger ro mens den arbeider i vann, slik at den greier å konsentrere seg om de momentene den skal lære. I innlæringen skal en være bevisst på hvilken påvirkning en gir hunden. Under utføring av de ulike momentene, er det ofte en person som er på land og en eller flere personer ute i vannet eller i båten. Hunden befinner seg et sted midt i mellom. Da må en vokte seg for å stå i hver sin ende og rope, enten det dreier seg om kommandoord, korrigerende eller belønning. Påvirkningen må komme fra den retningen som hunden beveger seg mot. Ellers vil hunden bli usikker på i hvilken retning den skal svømme. Signalene en gir hunden må være entydige og mulig å forstå for hunden.

Sikkerhet

Ved trening med hunder i vann skal hundefører og evt. hjelpere (figuranter) ha redningsvest. Hvis hunden reagerer uhensiktsmessig, som f.eks. å klatre på eier, kan situasjonen som tidligere nevnt bli farlig hvis en befinner seg på dypt vann. Etter å ha fått en del erfaring med målrettet vannarbeid med Newfoundlandshund, sitter vi igjen med mange gode opplevelser. Og det er både spennende og inspirerende å se at interessen for dette øker blant flere Newfoundlandseiere.

Klasseinndeling i vannprøver

Vannprøvene er inndelt i 3 klasser: klasse 1 (VP1), klasse 2 (VP2) og elite-klasse (VPE) - mot tidligere to.

For å kunne delta på prøver, må hunden som allerede nevnt ha bestått SOR og den må være fylt 10 måneder.

"VP1" består av 5 momenter som hunden må utføre i henhold til visse regler for at de skal bli godkjent. For hvert moment gis det poeng for utførelsen. Ved 100 poeng sammenlagt er prøven godkjent og ved 160 poeng blir hunden flyttet opp en klasse til "VP2".

"VP2" består av 6 momenter med noe større vanskelighetsgrad enn i VP1, og det kreves litt mer presise utførelser av de ulike momentene. Ved 100 poeng sammenlagt er prøven godkjent og ved 160 poeng blir hunden flyttet opp til VPE (Elite-klasse).

"VPE" består av 7 momenter med til dels stor vanskelighetsgrad. Ved 125 poeng sammenlagt er prøven godkjent og ved 200 poeng oppnår hunden "Cert". Med tre Cert blir hunden VannprøveChampion (VpCH).

I tillegg til momentene i klassene over bedømmes også et helhetsinntrykk der det skal tas hensyn til samarbeide mellom hund og fører, arbeidsglede og intensitet. Artikkelforfatter

Sissel Anderson